

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

ENERGIEPRESTATIE WONINGEN EN WOONGEBOUWEN

Vastgesteld door het CCvD van de Stichting InstallQ op 01-12-2022

Aanvaard door de Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw op xx-xx-xxxx

Bindend verklaard door de Stichting InstallQ per xx-xx-xxxx

Geaccepteerd door de Raad voor Accreditatie op xx-xx-xxxx

Algemene informatie bij dit wijzigingsblad

Dit blad geeft vervangende bepalingen bij BRL9500-W, Energieprestatie van woningen en woongebouwen, bindend verklaard door de Stichting InstallQ op 15 april 2020. Het Wijzigingsblad met de op 2 december 2021 door het CCvD vastgestelde per 1 januari 2022 bindend verklaarde wijzigingen maakt integraal onderdeel uit van dit nieuwe Wijzigingsblad. Dit Wijzigingsblad komt na aanwijzing van dit nieuwe Wijzigingsblad te vervallen.

Het Wijzigingsblad wordt in combinatie met de BRL9500-W van 15 april 2020 aangewezen in de **Regeling Energieprestatie Gebouwen en de Regeling Bouwbesluit, en na inwerkingtreding van de Omgevingswet, in bijlage II van de Omgevingswet.** Bestaande certificaathouders dienen binnen een jaar na aanwijzing in de wet te beschikken over een nieuw certificaat dat verwijst naar dit Wijzigingsblad.

Leeswijzer:

Schuingedrukte teksten betreffen toelichtingen.

Geel gearceerd betreffen de wijzigingen die naar verwachting per 1 juli 2023 in werking treden (in het definitieve document wordt de arcering weggehaald).

Wijzigingen

1.1 Gebruik van deze BRL

De Stichting Bouwkwaliiteit (SBK) wordt vervangen door Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (TloKB).

1.4 Termen en definities

De definitie van een woning wordt in lijn gebracht met het Bouwbesluit.

Woning

“Een individuele woning, een gebouw of gedeelte daarvan met een woonfunctie als bedoeld in artikel 1.1, tweede en derde lid, van het Bouwbesluit 2012 inclusief een gebouw of gedeelte daarvan met een logiesfunctie niet gelegen in een logiesgebouw”.

De definities van energieprestatie-rapport, energieprestatie-rapport - bestaand en Primair Fossiel energiegebruik worden vervangen door onderstaande definities. Bij de definities van “energieprestatie-rapport” en Primair fossiel energiegebruik zijn afkortingen voor de verschillende energieprestatie-indicatoren/parameters toegevoegd. Er is een splitsing gemaakt tussen de energieprestatie-indicatoren en de overige parameters.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

Energieprestatie-rapport

In het energieprestatie-rapport is de energieprestatie vastgelegd van een woning of woongebouw. Het energieprestatie-rapport levert alle parameters waarmee getoetst kan worden of voldaan wordt aan de energieprestaties die door de regelgeving vereist worden; Energiebehoefte (EP1), Primair fossiel energiegebruik (EP2) en Aandeel hernieuwbare energie (EP3). Daarnaast vermeldt het energieprestatie-rapport het energielabel, de netto-warmtevraag en TOjuli.

Primair fossiel energiegebruik (EP2)

Is de primaire fossiele energie-indicator en één van de energieprestatie-indicatoren, die via de software gegenereerd wordt. De uitkomst van deze indicator wordt als basis gebruikt om te beoordelen of de uitkomst van de berekening, uitgedrukt in kWh per m² gebruiksoppervlak per jaar, voldoende nauwkeurig is (zie 7.2.6.2).

Opmerking:

Primair fossiel energiegebruik (EP2) is de indicator die gebruikt kan worden om te toetsen of het gebouw voldoet aan de BENG2-eis.

De definitie van opnamedatum is in lijn gebracht met de in de wet- en regelgeving gebruikte terminologie. Een definitie voor registratiedatum is toegevoegd.

Opnamedatum

Dit is de datum waarop de gegevens worden opgenomen op basis waarvan het energielabel wordt vastgesteld. Bij oplevering en bestaand betreft het de datum waarop de adviseur de woning of het woongebouw bezoekt. Bij vergunningsaanvragen is de opnamedatum gelijk aan de registratiedatum.

Registratiedatum

Dit is de datum waarop de gegevens die nodig zijn voor het vaststellen van een energielabel worden geregistreerd bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO).

Aan de definitie voor "beheerder van het landelijke gegevensbestand is de zin toegevoegd "certificatie-instellingen maken gebruik van de door RVO verstrekte gegevens uit dit gegevensbestand in het kader van hun controlewerkzaamheden (organisatiegericht en projectgericht).

Beheerder van het landelijke gegevensbestand

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) (www.rvo.nl) beheert het landelijk gegevensbestand van energieprestaties van gebouwen, EP Online. Energieprestatie-adviseurs registreren hier de door hen opgestelde energieprestatie-rapporten inclusief de vastgestelde energieprestatie. Certificatie-instellingen maken gebruik van de door RVO verstrekte gegevens uit dit gegevensbestand in het kader van hun controlewerkzaamheden (organisatiegericht en projectgericht).

Er worden nieuwe definities toegevoegd.

Seriematige nieuwbouw- of renovatieprojecten:

Projecten met woningen die in één bouwstroom zijn of worden gebouwd of gerenoveerd en die gelijktijdig worden opgenomen en geregistreerd.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

Fraude:

In het kader van deze BRL wordt onder fraude verstaan het moedwillig afwijken van de bepalingen in de BRL.

De definities van een EP-W/B adviseur en EP-W/D adviseur worden aangepast

EP W/B adviseur

Een persoon die de woning of het woongebouw opneemt, de energieprestatie berekent en het energieprestatie-rapport registreert volgens de basisopname. De EP-W/B adviseur voldoet aan de eisen van bijlage 2a.

EP W/D-adviseur

Een persoon die de woning of het woongebouw opneemt, de energieprestatie berekent en het energieprestatie-rapport registreert volgens de detailopname. De EP-W/D adviseur voldoet aan de eisen van bijlage 2b.

3.1 Eisen aan het energieprestatie-rapport

Onder tabel "afbakening energieprestaties en opnamekeuzes" wordt een opmerking toegevoegd:

Opmerking:

De eis om van alle individuele woningen bij vergunningsaanvraag een energieprestatie te bepalen is in overeenstemming met het beleid van BZK en anticipeert op de invoering van het Besluit Bouwwerken Leefomgeving in 2023. De bepaling van de energieprestatie kan ook relevant zijn om te bepalen welke woning maatgevend is voor de eis gesteld aan de TO_{juli}.

4.1 Vakbekwaamheid

Toegevoegd wordt een opmerking.

Opmerking:

De inzet van personen zonder geldig bewijs van vakbekwaamheid (conform bijlage 2a/2b) is niet toegestaan.

4.1.1 Bij- en nascholing

De tekst in deze paragraaf wordt vervangen door de onderstaande tekst.

Ter bewaking van het kwaliteitsniveau van de door het gecertificeerde bedrijf uitgevoerde activiteiten dient de certificaathouder zeker te stellen dat de EP-W adviseurs (B en D) voldoende bij- en nascholing passend bij de door hen uit te voeren activiteiten hebben gevolgd. Het Centraal College van Deskundigen van InstallQ kan, onverminderd het overige in deze beoordelingsrichtlijn bepaalde, de EP-W adviseur verplichten tot bij- of nascholing.

Opmerking:

Besluiten tot bij- en/of nascholing worden genomen op grond van een door de examencommissie EP vastgestelde set eindtermen, onder verantwoordelijkheid van het Centraal College van Deskundigen van InstallQ. Besluiten over bij- en nascholing worden

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

opgenomen in het Besluitenoverzicht van het Centraal College van Deskundigen. Het Besluitenoverzicht wordt gepubliceerd op de website van InstallQ.

Het Centraal College van Deskundigen van InstallQ kan de EP-W adviseur verplichten tot aansluiting bij de Stichting Kenniscentrum Energieprestatie Gebouwde Omgeving (KEGO)

Opmerking:

Adviseurs met een geldig Bewijs van Vakbekwaamheid kunnen voor het stellen van vragen een account aanmaken bij de Stichting Kenniscentrum Energieprestatie Gebouwde Omgeving (KEGO).

4.1.2 Intrekken vakbekwaamheid

Dit betreft een nieuw artikel.

Een bewijs van vakbekwaamheid ten behoeve van het verrichten van werkzaamheden in het kader van deze BRL wordt ingetrokken, indien niet langer wordt voldaan aan de eisen die ter zake van het verkrijgen of behouden van dit bewijs van vakbekwaamheid worden gesteld op het gebied van bij- en nascholing (zie 4.1.1).

Een bewijs van vakbekwaamheid kan ook worden ingetrokken als degene aan wie een bewijs van vakbekwaamheid is verleend, fraude heeft gepleegd.

In het geval van intrekking van de vakbekwaamheid, moet een adviseur opnieuw examen doen.

Bij een intrekking van het bewijs van vakbekwaamheid in het geval van fraude kan InstallQ bepalen dat diegene gedurende een door InstallQ te bepalen termijn niet in aanmerking komt voor eenzelfde bewijs van vakbekwaamheid.

Het Centraal College van Deskundigen van InstallQ kan nadere regels opstellen met betrekking tot de geldigheid van, het behoud van, en het intrekken van het bewijs van vakbekwaamheid.

4.2 Representativiteit

De verwijzing naar hoofdstuk 15 is gewijzigd in hoofdstuk 17. Ten behoeve van "nieuwbouw" wordt een opmerking toegevoegd.

Of een woning voldoende gelijkend is, c.q. niet te veel afwijkt, en de overige voorwaarden waaronder representativiteit mag worden gebruikt wordt beschreven in hoofdstuk 17 van ISSO-publicatie 82.1 [2].

Opmerking 3:

Bij het opstellen van het energieprestatie-rapport ten behoeve van de aanvraag voor een omgevingsvergunning kan de woning of het woongebouw niet bezocht worden. In die situaties kan op basis van de ontwerptekeningen per woning een individueel energielabel worden geregistreerd of kan gebruik worden gemaakt van representativiteit door gebruik te maken van referentiewoningen.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

4.3 Te verrichten activiteiten

Onder de tabel met te verrichten werkzaamheden wordt toegevoegd.

Bij voorkeur worden alle werkzaamheden door één en dezelfde EP-W adviseur uitgevoerd. De BRL staat toe dat er maximaal twee vakbekwame adviseurs betrokken zijn bij de opname, de berekening van de energieprestatie en de registratie van het energieprestatie-rapport. De registrerende adviseur is eindverantwoordelijk voor de kwaliteit van het energieprestatie-rapport. Hij/zij heeft altijd minimaal de opname gedaan en/of de energieprestatieberekening gemaakt.

Het opnemen van een individuele woning, al dan niet binnen een woongebouw, gebeurt, met inachtneming van het gestelde in paragraaf 4.2, door één vakbekwame EP-W adviseur (zie 4.2).

4.3.2 Opname bij vergunningsaanvraag

De bepaling wordt vervangen door onderstaande tekst, als gevolg van de toevoeging van een opmerking en aanvullende tekst (laatste twee zinnen). Toegevoegd wordt ook het mogen gebruiken van niet-forfaitaire waarden.

Voor het bepalen van de energieprestatie van een woning of woongebouw in het kader van een vergunningsaanvraag, gaat de EP-W adviseur uit van de bouwkundige constructies, installaties en voorgenomen maatregelen. Er wordt opgenomen volgens de detailopname. De opname wordt uitgevoerd door een EP-W/D adviseur, volgens hoofdstuk 6 van ISSO-publicatie 82.1 op basis van bestek, tekeningen, schema's en andere informatiebronnen zoals beschreven in ISSO-publicatie 82.1 [2]. De EP-W/D adviseur mag gebruik maken van niet-forfaitaire waarden op het moment dat er nog geen gecontroleerde kwaliteitsverklaring beschikbaar is (zie ISSO 82.1).

Opmerking 1: de certificaathouder wijst de opdrachtgever er met betrekking tot de voorgenomen maatregelen op, dat er tijdens de bouw of renovatie op toegezien dient te worden dat met de feitelijk gerealiseerde maatregelen voldaan blijft worden aan de energieprestatie zoals ingediend bij de vergunningsaanvraag (zie ook opmerking 2 bij 4.3.3).

Opmerking 2: Als gebruik wordt gemaakt van seriematig geproduceerde producten, bouwdelen of woningen mag gebruik worden gemaakt van de kwaliteitsverklaringen van de fabrikant. Deze verklaring dient te worden opgenomen in het dossier. Als in deze verklaring is opgenomen op welke woningen deze verklaring betrekking heeft, hoeft niet per woning een verklaring aanwezig te zijn.

Voor het bepalen van de energieprestatie van individuele woningen mag gebruik worden gemaakt van representativiteit volgens 4.2. De energieprestatie-rapporten van alle individuele woningen worden geregistreerd.

4.3.3.1 Meerekenen later aangebrachte verbeteringen

Aan de 1^e zin alinea wordt een verduidelijkende zin opgenomen.

Indien na het bezoek van de EP-W adviseur in een woning verbeteringen zijn doorgevoerd, kan de opdrachtgever vragen de verbeteringen mee te laten wegen in een nieuw energieprestatie-rapport,

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

zonder dat de certificaathouder de woning opnieuw bezoekt. De opnamedatum bij het meerekenen van later aangebrachte voorzieningen, blijft gelijk aan de datum waarop de woning bezocht is.

Zonthermische en/of PV-panelen mogen onder voorwaarden worden meegerekend in de categorie later aangebrachte verbeteringen (waarbij niet verplicht een bezoek aan de woning nodig is). Een derde bullet en een tweede opmerking worden toegevoegd.

- *Indien de woning werd voorzien van zonthermische en/of PV-panelen, aantoonbaar gemaakt door óf een object-gespecificeerde factuur waaruit blijkt dat de verbetering daadwerkelijk op het desbetreffende adres is uitgevoerd óf met behulp van foto's, gemaakt bij een fysieke waarneming bij de betreffende woning door de EP-W adviseur.*

Opmerking 2:

De EP-W adviseur dient ten aanzien van zonthermische en/of PV-panelen, bijvoorbeeld via vooraf gemaakte foto's, vast te stellen of beschaduwing aan de orde is, en het resultaat hiervan vast te leggen in het projectdossier.

4.3.5 Registratie

De tekst in dit artikel wordt vervangen door de onderstaande tekst. Nieuw is de verkorting van de termijn voor registratie naar 3 maanden, met uitzondering van de seriematige nieuwbouw/renovatieprojecten en de bepaling dat uit de registratie moet blijken wie de opnemende en registrerende adviseur is/zijn. Er worden twee verduidelijkende opmerkingen geplaatst ten aanzien van de opnamedatum bij de vergunningaanvraag, en het niet kunnen registreren van een in opdracht van een huurder opgesteld energieprestatie-rapport.

De certificaathouder registreert het energieprestatie-rapport en de vastgestelde energieprestatie, overeenkomstig de voorschriften van de beheerder van het landelijke gegevensbestand van energieprestaties van gebouwen door middel van het uploaden van een monitoringsbestand. De certificaathouder registreert het energieprestatie-rapport binnen drie maanden na de opnamedatum (voor oplevering en bestaand). Voor seriematige nieuwbouw of renovatieprojecten vindt de registratie uiterlijk binnen zes maanden plaats. Uit de registratie moet duidelijk worden welke adviseur geregistreerd heeft en welke adviseur de woning of het woongebouw op locatie opgenomen heeft.

Indien gebruik wordt gemaakt van representativiteit en het energieprestatie-rapport voor de gelijkende woningen als "referentie-rapport" wordt geregistreerd, dan registreert de certificaathouder de naam van de opnemende adviseur van de woning die als referentie is gebruikt.

Opmerking 1:

Het monitoringsbestand wordt gegenereerd door het geattesteerde rekenprogramma.

Opmerking 2:

Bij vergunningaanvragen is de opnamedatum gelijk aan de registratiedatum.

Opmerking 3:

Een energieprestatie-rapport, opgesteld in opdracht van een huurder, kan niet worden geregistreerd.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

4.3.6 Levering van het energieprestatie-rapport

In verband met het opnemen van de lay-out van het energielabel in ISSO-publicatie 82.1 is toegevoegd dat het energieprestatie-rapport ook aan de eisen uit ISSO-publicatie 82.1 moet voldoen.

De certificaathouder levert de opdrachtgever een schriftelijk energieprestatie-rapport dat voldoet aan de in de wet (zie 3.1) en ISSO-publicatie 82.1 [2] gestelde eisen, met daaraan toegevoegd een uitdraai van de uitvoerfile van het rekenprogramma. Op verzoek van de opdrachtgever levert de certificaathouder een volledig energieprestatie-rapport inclusief alle bijlagen, waaronder de bijlage met opnamegegevens ten behoeve van de gebruiker/huurder.

5.2 Personeel

Toegevoegd wordt een nieuwe bepaling en een opmerking.:

De certificaathouder ziet toe op de registratie en zichtbaarheid van het bewijs van vakbekwaamheid (zie 4.1) van alle onder zijn certificaat werkende EP-W/B of EP-W/D adviseurs in het Centraal Register Techniek (www.centraalregistertechniek.nl). Alle actieve vakbekwame adviseurs dienen daarnaast geregistreerd te zijn in het landelijk gegevensbestand.

Opmerking:

Deze bepaling ziet erop toe dat zowel de EP-adviseur die de opname doet als de adviseur die registreert voor elke certificaathouder bekend zijn. Andere vermeldingen in het landelijke gegevensbestand dan de opnemende adviseur en de registrerende adviseur zijn niet toegestaan.

6.1 Interne audits

Toelichting: De TC wenst deze paragraaf in lijn te brengen met de bepalingen rond de externe controle op het gebied van controle energieprestatie-rapporten ten aanzien van vergunningsaanvraag op dossier (analoog aan 7.2.3 f). Daarnaast wordt het wenselijk geacht nieuwe adviseurs na aanvang van de werkzaamheden extra te controleren. De 1^e alinea wordt vervangen. Aan de 2^e alinea wordt toegevoegd dat de interne projectcontroles bij voorkeur binnen 3 maanden na registratie moet plaatsvinden. De bepaling rond de controle van de eerste tien rapporten van nieuwe adviseurs wordt verduidelijkt.

De 1^e alinea wordt vervangen door de onderstaande tekst.

“De certificaathouder voert met geplande tussenpozen, maar binnen het eerste halfjaar en daarna ten minste 1 x per jaar interne audits uit met als doel vast te stellen of de kwaliteitszorg ten behoeve van de gecertificeerde werkzaamheden is beschreven en geïmplementeerd, en wordt onderhouden en uitgevoerd, volgens de eisen van hoofdstukken 4, 5 en 6. De te beoordelen aspecten worden vastgelegd in een auditschema waaruit blijkt wanneer en door wie elk aspect beoordeeld wordt. De bevindingen en eventueel te nemen corrigerende maatregelen worden vastgelegd op een intern auditformulier waaruit blijkt dat alle aspecten uit de desbetreffende hoofdstukken beoordeeld zijn.

De tweede alinea “De certificaathouder controleert ....., per adviseur” wordt vervangen door de onderstaande tekst (inclusief nieuwe bepalingen).

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

“De certificaathouder controleert binnen het eerste halfjaar en vervolgens op jaarbasis ten minste 2% van het aantal geregistreerde energieprestatie-rapporten per EP-W adviseur. Energieprestatie-rapporten die zijn opgesteld voor vergunningaanvragen worden achteraf op dossier gecontroleerd, met een minimum van twee energieprestatie-rapporten per adviseur. Van energieprestatie-rapporten die zijn opgesteld voor oplevering of bestaand, wordt de helft van de controles achteraf op dossier gecontroleerd, met een minimum van één energieprestatie-rapport per adviseur. Tenminste de helft van het aantal controles vindt plaats ‘in het werk’ (op locatie), met een minimum van één energieprestatie-rapport per adviseur”. Deze controles vinden bij voorkeur plaats binnen drie maanden na registratie. Certificaathouders die jaarlijks meer dan 1000 energieprestatie-rapporten registreren, voeren elk kwartaal dossiercontroles uit.

De certificaathouder controleert, additioneel aan de reguliere jaarlijkse audit van elke nieuwe adviseur, na aanvang van zijn of haar werkzaamheden, de eerste tien van de door hem/haar opgestelde energieprestatie-rapporten. Deze controle vindt direct na registratie van deze energieprestatie-rapporten plaats. Tenminste de helft van het aantal controles vindt plaats in het werk (bij oplevering en bestaand). Bij energieprestatie-rapporten voor de vergunningsaanvragen vindt de controle plaats op dossier. De gecontroleerde energieprestatie-rapporten mogen niet allemaal op één woongebouw betrekking hebben. Voor een EP W/D adviseur geldt dat binnen de tien controles minimaal één rapport een detailopname moet betreffen.

Toelichting: met nieuwe adviseur wordt bedoeld die adviseur die voor het eerst energieprestatie-rapporten voor een subdeelgebied opstelt.

Een controle van de eerste 10 energieprestatie-rapporten is niet verplicht als een adviseur aantoonbaar, bijvoorbeeld via een portfolio, eerder bij een andere certificaathouder energieprestatie-rapporten voor het betreffende subdeelgebied heeft opgesteld.

6.2 Kwaliteitshandboek

Aan de eerste opmerking wordt toegevoegd dat ook de onder licentie van, of in samenwerking met de certificaathouder werkende adviseurs onder het kwaliteitssysteem vallen.

Opmerking:

Door de certificaathouder ingehuurde adviseurs, of adviseurs die via een samenwerkings- of licentieovereenkomst onder het certificaat van de certificaathouder werken, vallen onder het kwaliteitssysteem van de certificaathouder.

6.3 Kwaliteitsbeleid

De TC heeft besloten dat een minimaal eens per drie jaar, in plaats van jaarlijks te vernieuwen directieverklaring voldoende zekerheid geeft ten aanzien van het beheer van het kwaliteitssysteem.

Het kwaliteitshandboek bevat een actuele, minimaal eens per drie jaar te vernieuwen, verklaring van de directie van het bedrijf, dat het kwaliteitsbeleid erop is gericht om:

- Energieprestatie-rapporten op te leveren die voldoen aan de eisen van hoofdstuk 3;
- De werkzaamheden te verrichten op een wijze overeenkomstig hoofdstuk 4;
- Het bedrijf blijvend te laten voldoen aan de eisen van hoofdstuk 5;
- De interne kwaliteitsbewaking uit te voeren overeenkomstig hoofdstuk 6.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

6.7.3 Projectenregistratie

Ter verduidelijking wordt de zin in de eerste alinea "De certificaathouder informeert de certificatie-instelling desgevraagd over plaats en tijd van de opname" vervangen door:

Indien er sprake van is dat een certificatie-instelling een projectcontrole uitvoert tijdens de opname informeert de certificaathouder de certificatie-instelling desgevraagd over plaats en tijd van de opname.

Toegevoegd worden de contactgegevens van de opdrachtgever, de naam van de opnemende adviseur en de registrerende adviseur en of sprake is van seriematige nieuwbouw/renovatie of niet (in relatie tot onderscheid registratieverplichting, zie 4.3.5)

De tweede alinea wordt:

In de projectenregistratie moeten verder de volgende gegevens zijn opgenomen:

- Naam en contactgegevens opdrachtgever;
- Postcode en huisnummer van de woningen en woongebouwen;
- Naam van de betrokken opnemende en registrerende adviseur en nummers(s) van zijn/haar vakbekwaamheidsbewij(s)(zen);
- Doel waarvoor het energieprestatie-rapport wordt opgesteld (vergunningaanvraag, oplevering, bestaand;)
- Indien van toepassing: unieke woning / referentiewoning / gelijkende woning;
- Seriematige nieuwbouw/renovatie (ja/nee);
- Certificaatnummer;
- Opnamedatum;
- Registratiedatum.

6.7.4 Projectdossier

De tekst van deze paragraaf wordt vervangen.

Voor elk project wordt een projectdossier bijgehouden. De invoergegevens die leiden tot het bepalen van de energieprestatie dienen reproduceerbaar en toetsbaar te zijn. De inhoud van het projectdossier voldoet aan bijlage 3.

7. Externe kwaliteitsbewaking

In verband met de vereiste aansluiting van de gebruikte terminologie bij ISO17000:2020 wordt in Hoofdstuk 7 een paragraaf 7.0 ingevoegd.

7.0 Algemeen

De externe kwaliteitsbewaking wordt gevormd door een organisatiegericht onderzoek en een projectgericht onderzoek. Dit organisatiegerichte onderzoek is een audit conform artikel 6.4 van ISO/IEC 17000:2020. Het projectgerichte onderzoek is een inspectie conform artikel 6.3 van ISO/IEC 17000:2020.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

7.2.3 Projectgerichte vervolgcontrole, omvang

De bepaling in 7.2.3a wordt verduidelijkt. Artikel 7.2.3b wordt vervangen door een nieuwe tekst waarbij expliciet wordt gestekt dat alle adviseurs, in welke constructie dan ook werkzaam, moeten worden gecontroleerd. Ook wordt verduidelijkt dat het dossier dat tijdens de driejaarlijkse projectcontrole wordt beoordeeld, hetzelfde dossier mag zijn als het jaarlijks te controleren dossier. In 7.2.3f wordt toegevoegd dat de op dossier te controleren energieprestatie-rapporten (zie 7.2.3f) bij voorkeur binnen 3 maanden na registratie worden gecontroleerd. Bij certificaathouders die jaarlijks meer dan 1.000 energieprestatie-rapporten registreren, worden door de certificatie-instelling elk kwartaal dossiers gecontroleerd. De opmerking met betrekking tot het gelijktijdig in het werk controleren door een certificatie-instelling wordt aangescherpt.

a. Aantal geregistreerde energieprestatie-rapporten

Aan het eind van artikel 7.2.3a wordt een opmerking toegevoegd dat alle energieprestatie-rapporten (zowel individueel als referentie) meetellen voor het bepalen van de steekproefomvang.

Opmerking:

Alle geregistreerde energierapporten (zowel individuele als referentie-energie-rapporten) tellen mee bij het bepalen van de steekproefomvang.

b. Aantal EP-W adviseurs

Elke periode van 36 maanden, vanaf de datum waarop de certificaathouder is toegelaten, is van elke EP-W adviseur tenminste één energieprestatie-rapport 'in het werk' door de certificatie-instelling gecontroleerd (projectcontrole). Van elke EP-W adviseur is elk jaar ten minste één energieprestatie-rapport door de certificatie-instelling op dossier gecontroleerd. Het is zowel voor de projectcontroles als de dossiercontroles niet relevant of de adviseur in dienst is van de certificaathouder, ingehuurd is of via een samenwerkings- of licentieovereenkomst onder het certificaat van de certificaathouder werkt.

Opmerking:

Bij de driejaarlijkse controle in het werk mag hetzelfde dossier worden beoordeeld als voor de jaarlijkse dossiercontrole.

7.2.3f Controle op dossier of in het werk

Energieprestatie-rapporten die zijn opgesteld voor vergunningaanvragen worden op dossier gecontroleerd. Van energieprestatie-rapporten die zijn opgesteld voor oplevering of bestaand, vindt tenminste de helft van het aantal controles plaats 'in het werk'. Dossiercontroles vinden bij voorkeur binnen 3 maanden na registratie plaats. De certificatie-instelling voert bij certificaathouders die meer dan 1.000 energieprestatie-rapporten per jaar afmelden elk kwartaal controles uit (op dossier en/of in het werk).

De opmerking wordt vervangen door:

Opmerking:

De certificatie-instelling mag maximaal 50% van de energieprestatie-rapporten die voor oplevering of bestaand zijn opgesteld, in het werk, gelijktijdig met het opnemen door de EP-adviseur controleren. In dit geval verricht de adviseur zijn opname en registreert het

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

energieprestatie-rapport. De CI controleert daarna het rapport op basis van zijn waarnemingen bij de opname.

Het artikel over het niet toestemming geven door de bewoner om het werk te betreden wordt gewijzigd.

Als de bewoner van een in het werk te controleren woning geen toestemming geeft om de woning te betreden, dan volgt automatisch een dossiercontrole door de certificatie-instelling. Een certificatie-instelling kan, in het geval dat de betreffende woning deel uitmaakt van een groep gelijkende woningen van dezelfde opdrachtgever, er ook voor kiezen een andere woning binnen de betreffende groep te controleren.

7.2.6.2 Projectgerichte controle

De criteria voor een kritieke afwijking worden verruimd met "inzet niet vakbekwaam of onder het kwaliteitssysteem vallend personeel (par. 4.2/6.2) en verkeerd registreren rapport (bijv. detail onder basis, zie 4.3.5).

Een derde, vierde en vijfde bullet worden toegevoegd bij "er is sprake van een kritieke afwijking in een project indien"

- Er sprake is van de inzet van niet vakbekwaam personeel (zie eisen paragraaf 4.2);
- Een energieprestatie-rapport verkeerd geregistreerd wordt (zie eisen registratie 4.3.5), bijvoorbeeld een referentielabel als uniek label, een basisopname in plaats van een verplichte detailopname etc.;
- Er sprake is van de inzet van adviseurs die niet in het kwaliteitssysteem van de certificaathouder opgenomen zijn en niet bekend zijn in het landelijk gegevensbestand (zie paragraaf 5.2 en 6.2).

Het meetellen van een niet-kritieke afwijking voor "5 of meer niet kritieke afwijkingen" nl. bij meer dan 1% verschil op uitkomst (vergelijkbaar met U-bouw), wordt gelijkgetrokken met de BRL9500-U.

De voetnoot "behorende bij de bullet "er vijf of meer afwijkingen² in de opname zijn vastgesteld bij de bepaling van één energieprestatie" wordt vervangen door de voetnoot:

"elke afwijking ten opzichte van de eisen in de BRL9500-W en/of ISSO-publicatie 82.1 die 1% of meer invloed heeft op de opgegeven waarde, uitgedrukt in de prestatie-indicator "Primair fossiel energiegebruik".

7.3 Eisen aan de bekwaamheid van personeel van de certificatie-instelling

Toegevoegd wordt een nieuwe paragraaf 7.3.4.

7.3.4 Reviewer

Aan de bekwaamheid van de medewerker van de certificatie-instelling die de rapportages als bedoeld in 7.1.5 en 7.2.5 beoordeelt, worden de volgende eisen gesteld:

- Minimaal MBO werk- en denkniveau;
- Ten minste 5 jaar werkervaring.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

7.5 Rapportage aan InstallQ

Het artikel wordt vervangen door de onderstaande tekst

Om de kwaliteit van de BRL of publicaties of tools waarnaar de BRL verwijst te monitoren en te verbeteren, rapporteert de certificatie-instelling jaarlijks, uiterlijk op 1 februari van het volgende kalenderjaar over de resultaten van het door de certificerende instelling in een kalenderjaar gevoerde toezicht op deze regeling. Het format voor de monitoringrapportage wordt jaarlijks door InstallQ in overleg met de certificatie-instellingen vastgesteld.

8.3 Uitvoering van het certificaat

Stichting Bouwkwiteit (www.bouwkwiteit.nl) wordt vervangen door Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw (www.tlokb.nl)

10.2 Intrekking certificaat

Een derde reden voor eventuele intrekking van het certificaat wordt opgenomen.

“als een certificaathouder, of één van de adviseurs werkend onder zijn certificaat, fraude heeft gepleegd”.

11 Referenties

Referenties 2, 3 en 4 worden geactualiseerd, een nieuwe referentie [5] wordt toegevoegd.

- [2] ISSO-publicatie 82.1 (5e druk, 2023).
- [3] BRL 9501 Methoden voor het berekenen van het energiegebruik van gebouwen en de energetische en financiële gevolgen van energiebesparingsmaatregelen d.d. 15-04-2020 + Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023.
- [4] “NTA8800:2023 Energieprestatie van gebouwen - Bepalingsmethode”.
- [5] Omgevingswet (www.overheid.nl).

Bijlage 1 Modelcertificaat

Stichting Bouwkwiteit wordt vervangen door Toelatingsorganisatie Kwaliteitsborging Bouw. De website van SBK. www.bouwkwiteit.nl wordt vervangen door “de website van TloKB, www.tlokb.nl.

Bijlage 2 a Eisen aan de vakbekwaamheid van de ‘EP-W/B adviseur.

Bij de derde bullet bij “Een ‘EP-W/B adviseur beschikt over de volgende vakbekwaamheden” komt “staat om” dubbel voor in de tekst.

- Hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een energieprestatie-rapport op te stellen.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

Bijlage 2b Eisen aan de vakbekwaamheid van de 'EP-W/D adviseur.

Bij de derde bullet bij "Een 'EP-W/D adviseur beschikt over de volgende vakbekwaamheden" komt "staat om" dubbel voor in de tekst.

- Hij/zij is in staat om volgens de voorschriften van de BRL een energieprestatie-rapport op te stellen.

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

Bijlage 3

Projectdossier	Toelichting
Postcode / huisnummer woning / woongebouw	
Algemeen	
omgevingsvergunningaanvraag/oplevering nieuwbouw/bestaand	
enkelvoudig/particulier of seriematige nieuwbouw/renovatie	
basis- of detailopname	
de schriftelijke opdrachtbevestiging, indien van toepassing	
het bewijs en onderbouwing op grond waarvan gebruik mag worden gemaakt van door de opdrachtgever aangereikte informatie;	
het aan de opdrachtgever geleverde energieprestatie-rapport	
Bouwkundige gegevens	
een plattegrond (bouwtekening of schets) van de woning of woongebouw, waarop de maatvoering en indeling is aangegeven	
een doorsnede (bouwtekening, schets of foto) waarop de hoogte van de woning of het woongebouw is aangegeven	
de ingevoerde oppervlaktes van vloer, dak, gevels, ramen en panelen	dit mag ook de uitdraai zijn van een digitaal opname-instrument
bouwjaar en/of renovatiejaar (bij renovatiejaar toelichting ingreep);	
type dak (bouwtekening of foto bijvoegen)	
Installatietechnische gegevens	
de locatie van de warmte- en/of koudeopwekkers voor ruimteverwarming en/of -koeling (overzichtsfoto en omschrijving of aanduiding op tekening)	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens
type warmte- en/of koude opwekker voor ruimteverwarming en/of -koeling (foto en/of factuur bijvoegen)	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens
type ventilatiesysteem (foto en/of factuur bijvoegen)	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens
type warmtapwaterinstallatie (foto en/of factuur bijvoegen)	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens
type gebouwgebonden energieproductie (foto en/of factuur toevoegen)	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens
Uitwerking	
onderbouwing van de rekenzone (aan de hand van tekeningen/schetsen van de status van de woning)	
de onderbouwing om conform hoofdstuk 6.10 van ISSO-publicatie 82.1 "in te klappen"	n.v.t. bij vergunningaanvraag
alle berekeningen e.d. die volgens ISSO-publicatie 82.1 in het projectdossier moeten zijn opgenomen	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens

Concept-Wijzigingsblad d.d. 01-02-2023 bij BRL9500-W

een beschrijving van de wijze waarop isolatiemateriaal en isolatiedikte is bepaald	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens
een onderbouwing welke elementen/parameters en welke gegevens gebruikt zijn	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens
Representativiteit (indien van toepassing)	
een onderbouwing op grond waarvan het gebruik maken van representativiteit is toegestaan	
een overzicht van de woningen die tot de deelverzameling behoren	
wijze waarop de voor representativiteit van belang zijnde kenmerken zijn vastgesteld.	
een overzicht van de bezochte woningen uit de deelverzameling waaruit de steekproef is getrokken conform H17	
een omschrijving van aanwezige types en gehanteerde benaming (bijvoorbeeld in database) van de woningen gelijke woningen blijken	
Resultaat berekening	
het opnameformulier (de invoerfile) inclusief opnamedatum en naam + nummer van de adviseur die de woning of het woongebouw opgenomen heeft	
de volledige rapportage (de uitvoerfile) van het rekenprogramma dat gebruikt is om de energieprestatie te berekenen	
de registratiedatum en de naam + nummer van de adviseur die het energieprestatie-rapport heeft geregistreerd	
de elektronische bestanden van de uitgevoerde energieprestatieberekeningen, en indien gemaakt de GTO-berekeningen	
Aanvullend (indien van toepassing)	
alle correspondentie bij eventuele klachten.	
Bewijsmateriaal (inclusief inhoudsopgave)	
een overzicht met beschikbaar gestelde gegevens door de opdrachtgever (formulier of email, zie voorbeeld bijlage G, ISSO 82.1, en wie de gegevens heeft aangeleverd.	
gecontroleerde kwaliteits- en gelijkwaardigheidsverklaringen	bij vergunningaanvraag o.b.v. ontwerpgegevens
foto's waarbij relevante informatie (type-aanduiding, maatvoering etc.) goed leesbaar is	Bij vergunningaanvraag n.v.t.
facturen op naam en/of adres	Zie ook 4.3.2
productdocumentatie van de fabrikant (bij fabrieksmatig geproduceerde elementen) indien van toepassing met kwaliteitsverklaring en/of DOP	Bij vergunningsaanvraag voor zover bekend en beschikbaar
eventuele gebruikte antwoorden van KEGO-expertteam	